

SLOVENSKI GOSPODAR

LIST LJUDSTVU V POUK IN ZABAVO

Izhaja vsak četrtek.
Cena: Letno Din 32.—,
polletno Din 16.—, četrt-
letno Din 8.—, inozemstvo
Din 64.—

Uredništvo in upravnništvo: Maribor, Koroška c. 5

Telefon interurban 113

Cena inseratom: cela
stran Din 1400.—, pol stra-
ni Din 700.—, četrt strani
Din 350.—, Mali oglasi be-
seda Din 1.—, stalnim popust

Branitelji grozodejstev v Mehiki.

Mehika je že več kot 20 mesecev pozorišče velikih grozodejstev. Predmet, in sicer trpeči predmet teh grozodejstev so verni katoličani, zlasti katoliški duhovniki. V tej ameriški državi se vrši pravcato preganjanje kristjanov, ki je podobno onemu iz prvih stoletij krščanstva, ter ga v marsičem nadkriljuje.

Preganjanje katoliške Cerkve v Mehiki.

Lovijo in zapirajo se duhovniki samo radi tega, ker so duhovniki in ker se nočejo izneveriti visokim nalogam in dolžnostim svojega poklica. Če policijski organi ali njihovi špijoni zalotijo kakšnega duhovnika pri opravljanju daritve sv. maše ali pri delitvi sv. zakramentov, ga takoj odvedejo v zapor, odkoder vodi samo ena pot, in sicer tista, ki vodi na morišče. Zadostuje samo fotografija prvega sv. obhajila, ki ga duhovnik deli otrokom, da dotičnega duhovnika zaprejo in obsodijo na smrt.

V Mehiki se ponavljajo prizori, ki so se dogajali v katakombah, kamor so se v prvih krščanskih stoletjih za časa preganjanj zatekli kristjani, da morejo prisostovati službi božji. Vdrli so med nje vojaki ter pograbilili vse, katerim se ni posrečilo najti zavetja na kakšnem varnem in skritem kraju. Usodo teh starih kristjanov delijo sedaj katoličani v Mehiki. Delijo njihovo usodo ter so jim tudi slični v čednostih, zlasti v zvestobi do vere in cerkve in v ljubezni do Boga. »Živel Kristus Kralj!«, to je geslo, s katerim na ustnicah umirajo katoličani v Mehiki: duhovniki, možje, žene, mladeniči, celo tudi nedoletni otroci.

Nasilstva, ki jih v Mehiki nad katoliško cerkvijo izvršuje protiversko framaonstvo in z njim združeni boljševizem, so sramota za sedanjost, ki se ponša s tem, da je doba kulture, svobode in napredka. Značilno je, da ravno tisti krogi v Evropi in v Ameriki, ki smatrajo svobodomiselnost, kulturnost in naprednost kot svojo patentirano lastnino, dogodke v Mehiki ali zamlčujejo, ali pa olepšujejo. Časniki teh krogov stavljajo svoje predale na razpolago mehiškemu tiranu predsedniku Callesu, da v javnosti očrni tiste, katere krvavo preganja, zatira in ubija.

»Jutro« objavlja obrambo Callesa.

Ljubljansko glasilo samostalne demokratske stranke in z njo združene Radičeve stranke ni nikdar izgovorilo besede v obrambo trpinčenih in preganjanih

katoličanov v Mehiki. Njemu so pri srcu tisti, ki se z njimi surovo postopa v beogradski Glavnjači, za preganjanje in morenje v Mehiki pa njegovo človekoljubno srce nima nič enega jačjega utripa. Nasprotno njegovo za kulturo vneto in v čistem človekoljubju se topeče srce se ogreva za nasilnika Callesa in njegovo postopanje proti katoliški cerkvi, ki ga imenuje »takozvano preganjanje«. Zato je »Jutro« v svoji številki dne 13. aprila objavilo obrambo, ki jo je Calles dal priobčiti v angleškem listu »Daily Express«.

Callesova obramba je za njega največja obtožba. Calles priznava, da je mogoče, da je bil tu in tam res ustreljen kakšen duhovnik, vendar pa se je to dogodilo v odprtem boju, to je tam, kjer se je duhovščina udeleževala bitk z orožjem. Drzna laž je to, ki je nje sposoben samo kak framaon in boljševik. Duhovniki, ki so bili zaprti in ustreljeni, so to pretrpeli ne radi tega, ker so se udeleževali bitk z orožjem, marveč radi tega, ker so hoteli ostati duhovniki, ker so čitali sv. mašo v zasebnih hišah ter delili vernikom sv. zakramente. Kako brezstidno Calles zanika in laže, se vidi iz njegovega poročila samega. Najprej izjavlja, da je mogoče, da je bil kak duhovnik ustreljen; potem dostavlja, da število takih duhovnikov ni dognano; naposled priznava, da je to število zelo skromno, ker znaša samo 50 mož. Kakor da bi 50 umorjenih duhovnikov bilo tako malo število! Pa bilo jih je več, bilo jih je 150 in še več. Kaj pa je s tistimi množicami katoličanov, ki jih je Calles dal umoriti po svojih vojaki? Kdo bi jih preštel?

Calles izjavlja, da hoče on, ne pa cerkev in njeni verniki, določiti, koliko duhovnikov smejo verniki imeti in v kakšnem oblačilu smejo duhovniki hoditi med vernike. Vse cerkveno premoženje, ki je bilo namenjeno za vzdrževanje šol, bolnišnic in sirotišnic, vse je država zaplenila, oropala vse cerkve. In Calles se spričo tega še drzne govoriti o premoženju cerkve v Mehiki!

Z obrambo Callesa je »Jutro« spet pokazalo svoje globoko krščansko srce. — Kdor zagovarja slaba dejanja, postane s tem sokrivec. Kdor objavlja obrambo preganjanja kristjanov, razkriva s tem svoje tajne želje, ki počivajo na dnu njegovega »krščanskega srca«. Ako bi naši liberalci imeli priliko in moč, ali ne bi sami začeli vršiti dejanja, katera zagovarjajo, ko se vršijo v Mehiki? Razkrili

ste se, in sicer do golega, vi dobri katoličani iz samostalne demokratske in Radičeve stranke, ki vam je »Jutro« glasilo in vodilo.

RAZGOVORI

Po končani seji v posojilnici, kjer so možje naši znanci reševali prošnje za posojila, so še malo posedeli in načelnik je načel debato o posojilu, ki ga država najema v Angliji.

»Kaj mislite, možje, 50 milijonov funtov, to je 13 milijard dinarjev našega denarja, misli najeti naša država v Angliji! Kaj sodite vi o tem?«

Gospodar je prvi izpregovoril: »Prvo je treba povdariti, da je predvsem zelo veselo dejstvo to, da ima naša država danes v Angliji in v Ameriki toliko kredita, da jim ti ljudje, ki dajejo denar le zanesljivim državam, ponujajo tako visoko svoto!«

»Pa jih ne slišiš nasprotnikov, kako ti javkajo in vpijejo zoper to posojilo!«

Bivši radičevce je imel pretekli teden obisk, in ga je liberalni učitelj skušal pregovoriti ravno zaradi posojila, da naj zapusti zoper vrste SLS.

»Poznamo te nasprotnike! To-le ti povem, da jih boš poznal! Nam neukim ljudem vpijejo, kako bo to posojilo državi škodilo, izobraženim meščanskim krogom pa, ki bi jim tega ne verjeli, govoričijo, da do posojila itak ne pride, ker ga bo Italija preprečila. Italija je pa danes taka naša prijateljica, da nam nič drugega ne želi. Če je torej zoper posojilo, je jasno kot na dlani, da je potem posojilo za nas dobro! Angleži tudi ne bi potem pustili Mussoliniju, da bi tako sline cedil po naših krajih, kjer bi bil založen angleški denar!«

»Toda pogoji so sramotni! Pucelj pravi, da bomo postali — zamorci, sužnji, zaradi tega!«

»Pucelj že ve, kako je biti v sužnosti, saj do danes še ni bil samostojen, preje je bil odvisen od Žerjava, pozneje od Radiča, danes pa je od obeh! Toda pogoji pa končno le niso tako hudi: Stare dolgove z Anglijo je treba urediti državi kot tudi onim velepodjetjem, ki so na Angleško dolžna, to je pravilno. Naš denar mora postati stalne vrednosti kot zlato in se njena vrednost ne sme izpreminjati. Tudi to je zelo dobro. — Posojilo se mora uporabiti za dvig produkcije, da se bo več pridelalo, da se bo lažje prodajalo. Zato se mora posojilo uporabiti za zboljšanje zemlje, za regulacijo rek in potočkov, za ureditev cest in železnic, za nove

trtne nasade, za nove mostove itd. En del pa se bo uporabil za to, da se za stalno upostavi vrednost našega dinarja. Da pa hočejo Angleži svoj denar zavarovati, je pa jasno, saj ga nihče ne meče brezglavo v Dravo!»

»In Hrvati? Ali niso ti zoper posojilo«, je vprašal načelnik.

»Hrvatje niso v vladi. Treba pa je, da tudi oni na neki način pristanejo na posojilo. Zato je bila ona konferenca v Zagrebu. Tu so hrvaški gospodarski krogi pristali na posojilo. Dali so namreč ministrom navodila, kako naj se posojilo uporabi, s tem pa so seveda tudi odobrili, da se naj posojilo najame.«

»Pa bo Slovenija tudi kaj dobila od tega posojila?« je nadalje povdaril načelnik, ki je dobro vedel, da Slovenijo le tedaj poznajo v Beogradu, če je SLS — v vladi.

»Bo gotovo dobila! Zastopniki mari-borske oblasti so predložili posebno spomenico finančnemu ministru, da se nujno potrebuje od tega posojila potrebne svote za regulacijo Mure, Drave, Save in Savinje, za ureditev železniških zvez, za ceste in mostove kot tudi za obnovitev naših vinogradov. Upamo, da bomo še tedaj mi v vladi, pa bomo gotovo Sloveniji priborili potrebne svote!«

Radičevce je končno pripomnil: »Jaz pa že vnaprej vem, kaj bodo tedaj nasprotniki govorili. Rekli bodo, da so vse to oni dosegli. Saj zdaj isto lajno gonijo glede dohodnine. SLS je dosegla, da se je potom zakona odpravila dohodnina z letom 1929 popolnoma, letos pa da se je zvišala svota od 6000 na 12.000 dinarjev in s tem so skoro vsi kmetje že zdaj dohodnine prosti. Pucelj in Žerjav si zdaj pa to lastita!«

»Ta dva bosta sčasoma, če bosta vse za sluge SLS nase jemala, še »klerikalca« postala«, je načelnik šaljivo končal razgovor.

V NAŠI DRŽAVI.

Velikonočni prazniki, ki jih pravoslavni sedaj praznujejo, so prinesli tudi v politiki zatišje. V Beogradu sta le dva ministra in to dr. Korošec in dr. Šumenkovič. V raznih časopisih pa so vodilni politiki dali daljše izjave, s katerimi hočejo vplivati na javnost tudi med prazniki.

Radič hoče v vlado. Radiče je silno nestalen politik, danes blagoslavlja, kar je včeraj preklinjal. Tako je v velikonočnih številkah beograjskih listov podal izjavo, da se bode vlada sestavila na ta način, da bodo notri radikali pa radičevci, poleg tega pa seveda mora ostati v vladi tudi — dr. Korošec.

Najbolj hud je na Davidoviča, ki ga zmerja za janičarja. Njegove izjave se povsod žaljivo razlagajo. Kakor pa vse kaže, bo ostalo pri tem, da bo Radič hotel v vlado, pa ne bo preveč gladko šlo, če bo sploh šlo!

Posojilo dobimo. Ker vsi gospodarski krogi, posebno še zastopniki kmetskega stanu, naravnost silijo vlado, da čimprej zaključi z najetjem posojila, je šel poseben odposlanec v London, da vse

potrebno pripravi, da se posojilo podpiše in prvi del že dne 15. maja t. l. tudi izplača. Napor opozicije, ki gre v tem slučaju na rovaš velike škode za državo SHS, ni mogel zlomiti vlade, niti ni mogel zmešati gospodarskih krogov, pač pa je te »državotvorce« pokazal v pravi luči, to je, da so dejansko res protidržavni in protinarodni.

Radikalni nezadovoljneži, ki slučajno sedijo tudi v izvršilnem odboru radikalne stranke, bi radi ta svoj vpliv izrabili proti Vukičeviću in njegovi vladi. Ti so tako pozno prišli s tem nastopom, da je prepozno. Poleg tega pa radikalna stranka in njeni pristaši vidijo, da ti nezadovoljneži gonijo le svojo osebno politiko, zato je njihov nastop v javnosti njih same osmešil. Vukičević v njihovih okrajih pripravlja odločen odgovor, po katerem jih bo še glava bolela.

V DRUGIH DRŽAVAH.

Napad na italijanskega kralja Viktor Emanuela preteklo sredo v Milanu je dogodek, o katerem se govori po celem svetu. Napad se je izvršil tako-le: Kralja je Mussolini povabil, da naj otvori milanski velesejem. Kralj se je odločil, da bo to storil. Ker je bilo to nekaj izrednega, je jasno, da se je o tem že preje mnogo govorilo. Mussolini je izvedel tudi to, da se napad na kralja pripravlja, vendar kralja o tem ni obvestil. Določeno je bilo, da pride kralj točno ob 10. uri dopoldne na trg Julio Cezare, odkoder je vhod na velesejem. Kralj pa se je zakasnil. Točno ob desetih pa se je zgodilo nekaj drugega. Na trgu je nenadoma grozovito počilo, nastal je med množico krik in vik — eksplodiral je peklenski stroj, to je aparat, ki ob določeni uri doteče in vžge smodnik ali dinamit. Peklenski stroj je bil skrit v — cestnem svetilniku. Eksplozija je povzročila strašno zmešnjavo med množico, posebno še, ker je bilo veliko ljudi od izstrelkov ranjenih, do 15 celo na mestu ubitih, ponajveč ženske in otroci. Ljudstvo se je razletelo na vse strani, kralj je sicer otvoril sejem, a bil je izredno razburjen. — Mussolini pa je bil tudi razburjen. Posebno še, ker so prišla poročila, da so pripravljali napad tudi na njega, pa so še pravočasno našli bombo na tiru, kjer bi se on moral peljati, pa on se je odpeljal z avtom. — Prve govornice, kdo da je kriv, so se obrnile na one kroge v Italiji, ki so dali mirno in nekaznovano umoriti poslanca Mateotija, pa nekega župnika v južni Italiji, ki so organizirali razne atentate na opozicijo. V zvezo s tem so nekateri listi spravljali celo Mussolinija samega, ker je znano, da je veliko nasprotstvo med njim ter kraljem, da sta se Mussolini in prestolonaslednik že celo dvobojevala itd. itd. Vendar dokazov za take trditve ni videti. Posebno še, ker Mussolini osebno vodi preiskavo in je dal že nad 8000 oseb zapreti v ječo. Zaprti pa so pred vsem nasprotniki fašizma, ki so bili in so še na strani kralja. Pravega napadalca seveda niso našli. Nekaj ljudi so sicer že čisto določeno obdolžili, vendar se pa ne more najti sled, ki bi peljala do pravega krivca, pa to kljub temu, da se Mussolini sam prizadevja. — Posledice tega napada bodo šele prišle v javnost. Dose-

daj se ve le toliko, da se je v vojaški kasarni v Milanu razpočila tretja bomba, kar pa italijanski krogi prikrivajo. Na splošno niso smeli časopisi v Italiji o teh dogodkih pisati kaj drugega kot to, kar je Mussolini narekoval. — Te bombe, pa da jih je položil kdo iz te ali iz druge strani, so bile položene iz političnih vzrokov. Bomba je pa v politiki zadnje sredstvo, potem pride boj na nož. Če pride v Italiji do tega že zdaj takoj, ni še vidno. Vidno je le, da pride in da je Mussolini svoji domovini — nesreča!

Revolucija na Grškem. Zadnji čas se je poročalo, da se je zaprla meja med Grčijo in Jugoslavijo. Res se je, a le za kratko. Šlo je namreč za to, da niso mogli iz Grčije pobegniti v Jugoslavijo zarotniki, ki so pripravljali revolucijo. Več visokih častnikov je romalo v zapor.

Kaj bo še v Rumuniji? Da je v tej državi težek političen položaj, je razumljivo. V zunanji politiki — popolen neuspeh, v notranji politiki vse v neredu, ni pravega vladarja, ni močne vlade, — vse to so dejstva, ki potiskajo Rumunijo v nesrečo. Nekateri iščejo rešitev v tem, da bi se Rumunija in Ogrska združili v eno državo. Je pa to nekaj nesmiselnega, ker so med obema državama velika nasprotstva.

Poljska zoper Slovane. Zadnji čas prihajajo poročila, da se poljska država postavlja na stališče Italije in zunanji minister Zaleski je imel te dni razgovor z Mussolinijem. Vendar bo Poljska prišla vsled mejaštva na Češko in Rusijo zaradi neslovanstva, vsled mejaštva na Nemčijo pa zaradi italijanskega prijateljstva vobče v neprijeten položaj. Ker pa na Poljskem tudi vlada tak diktator, kot je v Italiji Mussolini, to je general Pilsudski, je verjetno, da jih enako početje napravlja prijatelje.

Boj za svobodo Egipta se začasno vrši še vedno na papirju, a tu vedno hujše. Anglija bo morala popustiti.

Turčija postaja moderna. Turška vlada je proglasila, da so vse vere v Turčiji in ne le mohamedanska, enakopravne. Spominjamo ob tej priliki, da so mohamedanci med svetovno vojno takorekoč poklali polmilijonski armenski katoliški narod.

ZA NEDELJO

Za dobrim Pastirjem!

Kmalu po postnem času, v katerem smo imeli pred očmi trpečega Kristusa, obhaja Cerkev nedeljo dobrega Pastirja. Ta nedelja in postni čas sodita kaj dobro skupaj.

Nedelja dobrega Pastirja nam tako jasno kaže pomen in namen Kristusovega trpljenja. V svojem trpljenju je Kristus izvršil, kar je rekel o dobrem pastirju, da »da življenje za svoje ovce« zato »da bi imele življenje, da bi ga imele obilneje.« Kristus pretrpi ono neizmerno morje trpljenja, da bi ljudje, ki so bili kakor izgubljene ovce, zopet imeli pot k pravemu življenju, k življenju, ki osreči človeka že tukaj in mu pripravi večno srečo.

Nedelja dobrega Pastirja nam hoče klicati: »Za Jezusom, ki je dobri pastir!« Slišiš lahko večkrat: »Duhovniki s svo-